

DETTA HAR HÄNT

ÅR 2017

**KRAAPOHKE SAEMIEN REEREMETJIELTE
DOROTEA SAMISK FÖRVALTNINGSKOMMUN**

SAEMIEN REEREMETJIELTE SAMISK FÖRVALTNINGSKOMMUN

MYCKET HAR HÄNT UNDER ÅRET

och här kommer ett axplock av händelserna. Det har varit ett händelserikt år i Kraapohke och speciellt på Samernas nationaldag. Det var ett fullspäckat program! Men vi började året med en historisk dokumentärfilm *Hur gör man för att rädda ett folk?*, om rasbiologen Herman Lundborg och hans ständiga resor i nordligaste Sverige för att göra rasundersökningar bland samer och finnar. Dagen efter var det författarbesök med Maja Hagerman med boken *Käraste Herman*, som även har producerat dokumentärfilmen ovan.

Samernas nationaldag den 6 februari fortsatte på samma tema, då öppnades projektutställning *Vad skall bort - Främlingsfientlighet, rasism eller kolonialism?* En utställning med ett starkt innehåll, där vi konfronteras med obehagliga citat riktade mot Sveriges urfolk och en av vårt lands nationella minoriteter. Utställningen handlade om att synliggöra dolda makt-

strukturer i det moderna samhälle vi lever i. Här betonades det ur ett samiskt perspektiv, men utställningen har även ett generellt perspektiv i dagens samhälle. Utställningen hade öppet under vecka 6.

Invigning - Öppet hus

Den stora händelsen på nationaldagen var att den samiskprofilerade förskole-avdelningen, Björnen på Nyckelpigan i Kraapohke invigdes. Först höll Nicklas Nilsson (förskolechef) tal och barnen viftade med samiska flaggor i luften, sedan klippte förväntansfulla och nyfikna barn bandet. Därefter bjöds alla på fika i samband med öppet hus.

FAKTA: Dorotea kommun blev samisk förvaltningskommun 1 januari 2012. Det innebär att regeringen har givit kommunen ett ökat ansvar att stärka och synliggöra det samiska språket samt kulturen, utöver minoritetsspråklagens grundskydd. Dorotea kommun får årligen statsbidrag för de merkostnader som det ökade ansvaret kan medföra.

SAEMIEN IKTEDÄJJA SAMISK SAMORDNARE

Praedtieh?

Vad är Praedtieh? Praedtieh är sydsamiska för gnistor, sådana som uppstår när man rör runt i elden. Det är också så samarbetet beskrivs av oss samordnarna inom det sydsamiska språkområdet. Nätverket Praedtieh började i samband med minoritetsreformen 2010 och inkluderar idag nio förvaltningskommuner inom det sydsamiska språkområdet, från Idre i söder till Vilhelmina i norr. Varje kommun har en samordnare för att jobba med frågor gällande samisk förvaltningskommun och vi träffas kontinuerligt under året, genom Praedtieh kan vi samarbeta, dela tips och idéer så att vi inte behöver uppfinna hjulet två gånger. Under året 2017 har det varit fyra Praedtieh-möten i Östersund, Åre, Stockholm och Frösön.

Under året har fem samrådsmöten skett i kommunen med den samiska samrådsgruppen. Ett första möte med Voernese sameby och miljö-/byggenheten genomfördes i augusti i Borgafjäll, på initiativ av miljö-/byggenheten i Kraapohke. Det var uppskattat från bägge håll och kommer att fortsätta.

Informationsträffar i Stockholm

Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholm bjöd in till en informationsträff i maj gällande minoritetspolitiken i förvaltningsområdena för samiska, finska och meänkieli. Den 28 november hölls ett samtalsforum på Arlanda med Samiskt språkcentrum och dagen efter var det konferens med Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholm, där fokus var äldreomsorg på minoritetsspråk.

Språk- och kulturinventering genomfördes i höst och totalt var det tre olika enkäter. De riktades till allmänheten, kommunanställda och brukare inom äldreomsorgen. Resultaten kommer att sammanställas i början på 2018.

Minoritetshandlingsplanen har reviderats och blev tagen i KF 2017-06-26. Planen gäller mellan tidsspannen 2017-2020.

Tre remisser har inkommit under årets gång till kommunen.

Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik.

Konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Nästa steg? Del 2. Förslag för en stärkt minoritetspolitik.

Skyltning av kommunala byggnader

Nu skyltar vi hela kommunhuset två-språkigt på utsidan, både på samiska och sydsamiska. Vi kommer även nästa år att fortsätta skyltningen av biblioteket.

AARHSKUVLE JIH VOERESHOKSE FÖRSKOLA OCH ÄLDREMSORG

Plupp - jojkkikal

I mars fick barnen från förskolan och skolan i Kraapohken tjeilte se Plupp - jojkkikal med det sydsamiska språket i fokus. I jojkkikalen mötte Plupp och hans vänner Slamma (lämmeln) och Tjeskie (hermelinen) olika äventyr. I samband med jojkkikalen fick vi två stora berättande affischer om Plupp, dessa är nu inramade och ramen är målad i blått precis som Plupps hårfärg.

Bakning av gaahkoe

En dag under vecka 10 har barnen från Björnen och Vargen bakat gaahkoe, brödet gräddades på en elektriskhäll. Först gjorde vi degen och barnen hjälpte till både med att tillsätta ingredienserna och röra om i degen. Medan degen jäste var det några otåliga barn som kollade under brödduken titt som tätt. Var det inte dags att baka snart? Sedan var det dags för kavling, naggning och till slut var det färdigt för gräddning. Gaahkoe avnjöts senare till lunch. Barnen på Rävlyan i Borgafjäll bakade Gaahkoe den 9 februari.

Samiska bokpåsar finns att låna som förälder på pedagogiska omsorgen, Rävlyan i Borgafjäll och på förskoleavdelningen, Björnen i Kraapohke. Bokpåsarna innehåller bland annat: böcker, spel, sångtexter, cd, berättelser och lite pyssel. Det är blandat innehåll på syd-, lule-, nordsamiska och svenska.

Barnens rajd består av en vinterrajd och en sommarajd/klövjerajd med över 200 olika föremål. Under veckorna 45-47 har alla förskolebarn och elever i

Dorotea kommun blivit erbjudna att besöka Barnens rajd. Det har varit uppskattat både av barn och lärare!

Barnens rajd har även varit öppen för allmänheten vid ett antal tillfällen.

Funäsdalen var seniorresans mål 2017

Samisk seniorresa till Funäsdalen med tio andra samiska förvaltningskommuner ordnades i slutet på augusti. Det var ett 60-tal seniorer som deltog på resan och besöksmålen var många!

Arbetet med den samiskprofilerade omvårdnadsavdelning har fortsatt även detta år, samordnaren har tillsammans med berörda chefer och tjänstemän gjort en "Verksamhetsplan för Samiskprofilerad äldreomsorg", som har godkänds av berörda parter, är tagen i SOC-nämnden och i KS. Samordnaren håller på att färdigställt materialet för samisk kompetensutbildning av personal samt PENPal till äldreomsorgen, utbildningen kommer att ske i början på 2018.

Vi välkomnar 2018 och jobbar vidare med målet att Kraapohke skall bli Sveriges bästa samiska förvaltningskommun!